

WWF Polska
ul. Usypiskowa 11
02-386 Warszawa
Polska / Poland

Tel: +48 22 660 44 33
Fax: +48 22 660 44 32
www.wwf.pl

Warszawa, dnia 22.02.2022 r.

Wykonawcy

Dotyczy: **opracowanie Analizy wartości ekonomicznej i środowiskowej praktyk adaptacyjnych i mitygacyjnych do zmiany klimatu**

Nr referencyjny nadany sprawie przez Zamawiającego: 01/02/2022/OP-T/WK z dn.09.02.2022 r.

Poniżej Zamawiający przedstawia pytania Wykonawców wraz z odpowiedziami:

Pytanie nr 1:

- 1. Jakie jest docelowe przeznaczenie opracowania (z rozmowy z Panią Weroniką Kosin zrozumiałem, że do promowania pro-klimatycznych praktyk wśród rolników) i jak ono będzie wykorzystywane w przyszłości?*

Odpowiedź nr 1:

Przygotowana analiza posłuży do promowania praktyk adaptacyjnych i mitygacyjnych do zmian klimatu wśród rolników, doradców rolnych oraz decydentów. Będzie stanowiła wkład jako materiał wykorzystywany także podczas szkoleń, warsztatów, konferencji.

Pytanie nr 2:

- 2. Czy oczekiwane praktyki mają dotyczyć tylko tego co dzieje się w gospodarstwie rolnym (on farm), czy także w całym łańcuchu wartości od środków do produkcji rolnej poprzez produkcję i uszlachetnianie plonów i produktów rolniczych w gospodarstwie, przechowywanie, przetwórstwo, obrót i konsumpcję (off farm), gdzie działania rolnika i praktyki uprawowe mają bezpośredni wpływ na przyszłe zmiany klimatu, pomimo że dzieją się poza jego gospodarstwem?*

Odpowiedź nr 2:

Opis praktyk ma dotyczyć przede wszystkim tego co się dzieje w gospodarstwie rolnym i jaki wpływ dana praktyka wywiera na środowisko. Dodatkowo, gdzie jest to możliwe, oczekujemy 2-3 zdań opisu korzyści finansowych ze stosowania danej praktyki biorącego pod uwagę uwarunkowania poza gospodarstwem, np. w przypadku rolnictwa ekologicznego - opis uwzględniający trendy konsumenckie, oraz założenia strategii KE "Od pola do stołu", która wskazuje na konieczność zwiększenia skali rolnictwa ekologicznego w UE, tak by do 2030 r. zostało na nią przeznaczonych 25% gruntów rolnych.

Pytanie nr 3:

- 3. Czy analiza wybranych praktyk ma dotyczyć tylko działań samego rolnika, czy też całego cyklu życia danego produktu czy usługi (Cradle to Death) aż do zagospodarowania pozostałości po produkcji czy usłudze, jako nieużytkowych odpadów?*

Odpowiedź nr 3:

Analiza powinna dotyczyć tylko zysków/korzyści jakie może osiągnąć rolnik stosując wybrane praktyki

WWF Polska

ul. Usypiskowa 11
02-386 Warszawa
Polska / Poland

Tel: +48 22 660 44 33
Fax: +48 22 660 44 32
www.wwf.pl

oraz jak analizowana praktyka wpłynie na środowisko. Analiza wybranych praktyk ma dotyczyć tylko działań samego rolnika.

Pytanie nr 4:

4. *Konieczne jest doprecyzowanie pojęć i dokonanie wyraźnego rozróżnienia pomiędzy "schematami rolniczymi" a "praktykami rolniczymi". W jednym schemacie czy ekoschemacie jest od kilkunastu do kilkudziesięciu praktyk rolniczych. W treści zamówienia schematy rolnicze używane są zastępczo z praktykami rolniczymi. Dla przykładu hodowla zwierząt to blisko 100 różnego rodzaju praktyk rolniczych uzależnionych chociażby od gatunków zwierząt, metod hodowli, używania lub nie używania ściółki, rodzaju stosowanych pasz, itd. itp. W naszej ocenie analizę można przeprowadzić dla wybranych praktyk, ponieważ opisanie według zdefiniowanego w zamówieniu zakresu każdego z 23 schematów czy ekoschematów, to konieczność napisania 23 monografii, gdzie każda będzie miała co najmniej 100 stron.*

Odpowiedź nr 4:

W zapytaniu ofertowym dostępnym na stronie <https://www.wwf.pl/o-nas/przetargi> użyty jest termin "ekoschemat" zgodnie z projektem Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 (Projekt Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 (wersja 4.0) – projekt przyjęty przez Radę Ministrów - Wspólna Polityka Rolna po 2020 roku - Portal Gov.pl (www.gov.pl)), nie posłużono się terminem "schemat rolniczy".

Wskazane przez Zamawiającego praktyki (od 1 do 8) w Tabeli 1 Załącznika 1 Opis Przedmiotu Zapytania https://www.wwf.pl/sites/default/files/2022-02/09.02.22_Za%C5%82%C4%85cznik%201_opis%20przedmiotu%20zapytania.pdf

są praktykami rekomendowanymi przez Europejską Agencję ds. Środowiska, EEA, w Raporcie z 2019 r. pn: "Climate change adaptation in the agriculture sector in Europe" (<https://www.eea.europa.eu/publications/cc-adaptation-agriculture>, str. 10). W Raporcie tym znajdują się opisy danych praktyk i tak: hodowla zwierząt ("livestock breeding") opisana jest jako: "Methane emissions can be reduced by feeding livestock more concentrates, normally by replacing forage; however, feeding livestock concentrates may be risky for animal health and can lead loss of biodiversity. Breeding livestock for greater tolerance to heat and increased productivity may have beneficial impacts on climate-regulating services, water and soil ecosystem services, and above-ground and soil biodiversity." Ofertę proszę zrobić bazując na tych opisach.

W przypadku praktyk (od 10 do 13) ww. Tabeli należy odnieść się do praktyk rolniczych najczęściej stosowanych przez rolników lub jednocześnie mających znaczący wpływ na środowisko, np. ekoschemat "Przeznaczenie 7% powierzchni GO w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne", gdzie jedną z praktyk są luki skowronkowych, nie był do tej pory stosowany w Polsce, więc nie można w tym przypadku mówić o jego popularności wśród rolników. Jednak znany jest pozytywny wpływ danej praktyki na różnorodność biologiczną terenów rolniczych, przy bardzo niskim nakładzie finansowym ze strony rolnika.

Jednocześnie Zamawiający dopuszcza możliwość modyfikacji praktyk wskazanych w Tabeli 1, jednakże każda zmiana praktyki ze wskazanej przez Zamawiającego na zaproponowaną przez Wykonawcę musi być każdorazowo uargumentowana (do 10 zdań). Zgodnie z Zamówieniem Analiza ma obejmować przynajmniej 23 praktyki.

Pytanie nr 5:

5. *Opis zawarty na stronach WWF w zakładce zyski/straty - eutrofizacja (zdrowybałtyk.pl) zarówno według mojej oceny, jak i oceny naszych ekspertów, nie może być traktowany jako*

WWF Polska

ul. Usypiskowa 11
02-386 Warszawa
Polska / Poland

Tel: +48 22 660 44 33
Fax: +48 22 660 44 32
www.wwf.pl

wzorcowy.

Odpowiedź nr 5:

Zgodnie z Zał. 1 Opis przedmiotu zapytania do Zapytania ofertowego Wykonawca powinien dokonać aktualizacji opracowania dot. praktyki "wapnowanie" dostępnej na stronie: <https://zdrowybaltyk.pl/praktyki-przyjazne-srodowisku-morskiemu/zyski-straty>.

Zamawiający nie narzuca ostatecznego kształtu opisu praktyk, ale opis ten musi zawierać zakres informacji przedstawionych w Zał. 1 do Zapytania ofertowego.

Pytanie nr 6:

6. *Termin realizacji dla tak sformułowanego opracowania jest stanowczo zbyt krótki. Niektóre prace jak chociażby dokumentacja fotograficzna, możliwe są do wykonania dopiero w pełnym sezonie wegetacyjnym. Istnieje też ryzyko, że niektóre z wybranych praktyk są stosowane w okresie letnim albo jesienny, co uniemożliwi ich udokumentowanie w zakładanym w zleceniu okresie.*

Odpowiedź nr 6:

Zgodnie z Zał. 1 do Zapytania ofertowego "Każda analizowana praktyka musi zawierać dokumentację fotograficzną (do 3 zdjęć, bez występujących na nich osób), najlepiej z konkretnego, analizowanego gospodarstwa, a także podsumowanie w formie od 2 do 4 równoważników zdań.

Zamawiający dopuszcza możliwość skorzystania przez Wykonawcę ze zdjęć ze swojego archiwum, z archiwum rolników stosujących analizowane praktyki albo zakupu zdjęć obrazujących daną praktykę. W przypadku zakupu zdjęcie takie powinno mieć odpowiednią licencję umożliwiającą wykorzystanie fotografii również w materiałach drukowanych.